

бути лише джерелом знань і стає фасилітатором, організатором комунікативного простору, де учні вчать не просто відтворювати готові фрази, а думати, реагувати, переконувати та створювати смисли. Такий підхід сприяє формуванню мовленнєвої автономії, креативності, критичного мислення та впевненості у власних силах. Його реалізація в умовах старшої школи дозволяє перетворити урок іноземної мови на простір реальної взаємодії, де кожен учень відчуває себе активним учасником комунікативного процесу, а не лише слухачем чи виконавцем завдань.

Таким чином, діяльнісний підхід забезпечує перехід від репродуктивних форм навчання до творчої мовленнєвої діяльності, що відповідає сучасним освітнім цілям і потребам старшокласників. Його впровадження сприяє не лише вдосконаленню усного мовлення, а й формуванню компетентної, відповідальної, комунікативно активної особистості, здатної успішно функціонувати в умовах глобалізованого світу.

ЛІТЕРАТУРА

1. Вдовиченко А. О. Формування продуктивних умінь у старшокласників в умовах профільного навчання. Науковий вісник МНУ ім. В. Сухомлинського, 2022. 366 с.
2. Євтушенко О. В. Інтегративний підхід до формування продуктивних умінь у вивченні іноземної мови. Іноземні мови, 2019. 295 с.
3. Beckett G., Slater T. Project-based learning in TESOL. Routledge, 2020.
4. URL:https://www.researchgate.net/publication/381790263_Language_Teacher_Education_on_Project-Based_Learning_and_Teaching
5. Dörnyei Z. Teaching and researching motivation. Routledge, 2020.
6. URL:<https://www.taylorfrancis.com/books/mono/10.4324/9781351006743/teaching-researching-motivation-zolt%C3%A1n-d%C3%B6rnyei-ema-ushioda>
7. Ellis R. Task-based language learning and teaching. Oxford University Press, 2018. URL: https://books.google.com.ua/books?id=coO0bxnBeRgC&printsec=copyright&hl=uk&source=gbs_pub_info_r#v=onepage&q&f=false
8. Hedge T. Teaching and learning in the language classroom. Oxford University Press, 2000. URL: https://www.academia.edu/12364210/Teaching_and_Learning_in_the_Language_Classroom
9. Richards J. C., Rodgers T. S. Approaches and methods in language teaching. Cambridge University Press, 2014. URL: https://ia801609.us.archive.org/28/items/ApproachesAndMethodsInLanguageTeaching2ndEditionCambridgeLanguageTeachingLibrary_201610/_Approaches_and_Methods_in_Language_Teaching_2nd_Edition_Cambridge_Language_Teaching_Library.pdf

Якимущин Анастасія

Науковий керівник – доц. Гупка-Макогін Надія

ВИКОРИСТАННЯ ЧАТ-БОТІВ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ АНГЛОМОВНИХ ГРАМАТИЧНИХ НАВИЧОК В УЧНІВ СТАРШИХ КЛАСІВ

Сучасна освіта перебуває на етапі цифрової трансформації, що вимагає переосмислення традиційних підходів до викладання іноземних мов. Використання інноваційних технологій у навчанні дозволяє підвищити мотивацію, інтерес і результативність учнів. Використання інноваційних технологій у навчальному процесі сприяє підвищенню мотивації, зацікавленості та досягнень учнів. Одним із перспективних інструментів є чат-боти, створені на основі штучного інтелекту. Вони надають можливість постійної практики, адаптованого навчання та

формування мовної компетенції в інтерактивному середовищі. Граматика, як ключовий компонент мовної системи, вимагає сучасних методів викладання, які дають можливість учням не тільки засвоювати правила, а й застосовувати їх у реальних комунікативних ситуаціях [2, с. 52].

Метою дослідження стало обґрунтування ефективності використання чат-ботів у формуванні граматичних навичок старшокласників, зокрема учнів 10 класу, а також розроблення методичних рекомендацій щодо їх інтеграції у навчальний процес англійської мови.

Граматика є системою правил, що регулюють побудову мовних одиниць і забезпечують логічну зв'язність мовлення. Ur (2012) описує граматику як спосіб комбінування слів для створення зрозумілих і правильних висловлювань [6, с. 63]. Оволодіння граматичними навичками передбачає не тільки знання правил, але й здатність автоматично застосовувати їх у процесі спілкування. Larsen-Freeman (2003) визначає навчання граматики як процес граматизації – поступового переходу від знань до автоматизованих умінь [4, с. 18].

Психолінгвістичні дослідження свідчать, що формування граматичних навичок тісно пов'язане з короткочасною пам'яттю, увагою та повторенням. Для успішного засвоєння граматичних структур необхідна регулярна практика з миттєвим зворотним зв'язком [1, с. 154]. Однак традиційні методи не завжди достатньо інтерактивні, тому використання цифрових інструментів, зокрема чат-ботів, набуває особливого значення [3, с. 3202].

Huang, Hew & Lo (2021) доводять, що використання гейміфікованих чат-ботів під час вивчення англійської граматики суттєво підвищує мотивацію та залученість учнів до навчального процесу [3, с. 3198]. Чат-боти створюють безпечне середовище для практики, надають негайний зворотний зв'язок і сприяють персоналізації навчання, що особливо важливо для старшокласників [3, с. 3208].

Чат-боти – це програми зі штучним інтелектом, які моделюють спілкування з користувачем. Вони дозволяють тренувати граматику у форматі діалогу. Серед їхніх переваг – швидкий зворотний зв'язок, можливість персоналізації навчання, зменшення тривожності та створення умов для самостійної практики [4, с. 35]. Для учнів 10 класу з рівнем B1–B2 взаємодія з ботами ефективна через їхню здатність до абстрактного мислення та глибшого аналізу граматичних конструкцій.

Експериментальне застосування чат-ботів у навчальному процесі засвідчило позитивні результати: учні, які використовували бота для практики граматики, демонстрували кращу точність і впевненість під час мовлення [3, с. 3209]. Найефективнішими виявилися вправи для тренування умовних речень, пасивного стану та модальних дієслів. Отримані дані підтверджують, що чат-боти можуть стати цінним доповненням до традиційних методів навчання [2, с. 105].

Інтеграція чат-ботів у змішане навчання дозволяє поєднувати ролі вчителя як координатора з функцією цифрового асистента як засобу підтримки освітнього процесу [5, с. 119]. Результати дослідження демонструють підвищення ефективності навчання граматики: учні стали більш впевненими у говорінні, швидко засвоювали новий матеріал і проявляли більшу активність під час виконання завдань [4, с. 88]. Формування граматичних навичок – це багатогранний процес, який вимагає поєднання теоретичних знань, практичних вправ та мотивуючих елементів [1, с. 221]. Дослідження підтверджують, що використання чат-ботів створює сприятливі умови для формування граматичної компетентності учнів старшої школи. Інтерактивна взаємодія з ботом сприяє самоконтролю, підвищенню зацікавленості та забезпечує миттєвий зворотний зв'язок без страху зробити помилку, що особливо важливо для підлітків [3, с. 3205]. Поєднання традиційного навчання та цифрових технологій забезпечує гнучкість освітнього процесу, дозволяє оптимізувати час і підвищити якість засвоєння матеріалу [2, с. 87]. Педагогічна цінність чат-ботів полягає в їхній здатності реалізувати індивідуальний підхід до кожного учня, що відповідає принципам особистісно орієнтованого навчання [4, с. 111]. Такі інструменти також розвивають цифрову грамотність, що є невід'ємною складовою сучасної компетентності вчителя й учня (табл. 1, рис. 1).

Таблиця 1

Група	Результати експериментального навчання		
	До використання чат-ботів	Після використання чат-ботів	Покращення (%)
Контрольна	67	70	3
Експериментальна	65	87	22

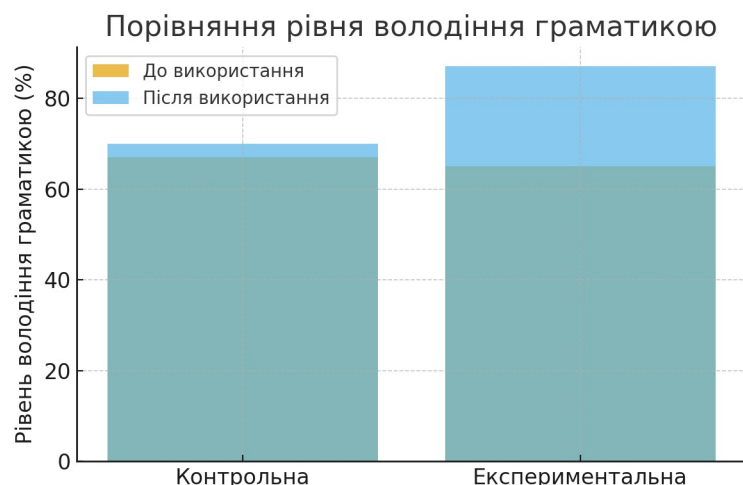

Рис. 1. Порівняння рівня володіння граматиною у контрольній та експериментальній групах (у %)

Отже, чат-боти є перспективним засобом удосконалення методики викладання англійської мови у старшій школі [5, с. 214]. Їх інтеграція у навчальний процес відповідає вимогам сучасної освіти, спрямованої на формування автономної, мотивованої і технологічно

компетентної особистості. Подальші дослідження можуть бути спрямовані на розробку спеціалізованих граматичних ботів, які враховують вікові, мовні та когнітивні особливості учнів [3, с. 3210]

ЛІТЕРАТУРА

1. Ellis, R. The Study of Second Language Acquisition. Oxford: Oxford University Press, 2006.
2. Harmer, J. The Practice of English Language Teaching. Harlow: Pearson Longman, 2015.
3. Huang, B., Hew, K. F., & Lo, C. K. Investigating the effects of gamified chatbot-based learning on students' motivation and engagement in English grammar learning. Educational Technology Research and Development, 69(6), 3195–3215, 2021.
4. Larsen-Freeman, D. Teaching Language: From Grammar to Grammmaring. Boston: Heinle ELT, 2003.
5. Thornbury, S. How to Teach Grammar. Harlow: Pearson Education, 1999.
6. Ur, P. A Course in Language Teaching: Practice and Theory. Cambridge: Cambridge University Press, 2012

Мисик Тетяна

Науковий керівник – доц. Іванців Орислава

МОВНОСТИЛІСТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ КАЛАМБУРУ ТА СПОСОБИ ЙОГО ВІДТВОРЕННЯ В АНГЛІЙСЬКОМОВНИХ ЖАРТАХ І ХУДОЖНІЙ ЛІТЕРАТУРІ

Каламбур – це одна з форм мовної гри, що широко використовується в гумористичній літературі, піснях, рекламі та навіть повсякденному спілкуванні. Завдяки своїй здатності створювати різноманітні значення з однакових або схожих за звучанням слів, каламбур стає потужним інструментом для досягнення комічного ефекту. В англійському мовному контексті каламбури здобули значну популярність завдяки своєму використанню в класичних і сучасних літературних творах, а також у популярних медіа та рекламі.

У контексті англійськомовних жартів та художніх творів, каламбур може виступати не лише як засіб комічного ефекту, але й як спосіб глибшого вираження авторських ідей, надання багатозначності тексту або розкриття соціальних та культурних аспектів. Мовностилістичні особливості каламбуру виявляються у його здатності маніпулювати значеннями слів, використовуючи їх звучання чи орфографію.

Метою дослідження є аналіз мовностилістичних характеристик каламбуру в англійськомовних жартах і художньому творі «Колір магії» Т. Праччета, а також виявлення основних стратегій його відтворення в українському перекладі.

О. Гнедкова та З. Карпенко наголошують, що каламбур (англ., фр. *Calembour*) – це специфічна мовна фігура, яка ґрунтується на використанні різних значень одного й того ж слова або слів, які звучать схоже, з метою створення комічного або пародійного ефекту [2, с. 256]. Він часто застосовується в гумористичних контекстах, де змішування або перетлумачення значень слів створює несподівану, іноді абсурдну ситуацію, яка викликає сміх [2, с. 256].

У процесі вивчення семантичних характеристик каламбуру, О. Волова та М. Оленяк зосереджують увагу на механізмах їх формування. Засоби створення каламбурів відрізняються